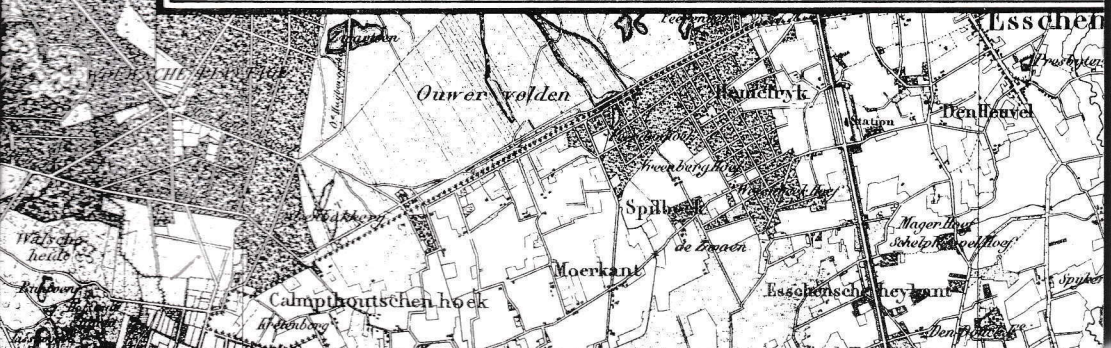

heemkunde kring
DE VIERSCHAER
WOUW

2-'98

Een telefoonboek uit 1942

Toen Alexander Bell rond 1873 de telefoon uitvond, had hij waarschijnlijk geen flauw vermoeden dat een eeuw later zijn uitvinding als een doodnormaal apparaat in praktisch elke woning zou staan. Vooral in de laatste decennia is het aantal telefoontoestellen erg gegroeid. In 1998 bedroeg het aantal telefoonaansluitingen alleen al in Nederland acht miljoen.

Bij toeval kregen we een exemplaar van een telefoonboek uit 1942 van Nispen, Oud Gastel, Pindorp, Roosendaal, Rucphen, St. Willebrord, Wouw en Zegge in handen. Interessant genoeg om daar een artikeltje aan te wijden.

Het hele boek is iets kleiner dan het tegenwoordige A5-formaat. Op het voorblad van de telefoongids staan de bijzonder telefoonnummers vermeld, zoals K07, de storingsdienst en K08, de boodschappendienst. Daarnaast enkele wenken van het hoofdbestuur der PTT: „Denk aan de "K". Vergeet nimmer de "K" bij het kiezen van een netnummer" en „Kies niet overhaast. Laat de schijf steeds vrij teruglopen, anders krijgt u verkeerde verbindingen". In die tijd was er natuurlijk alleen nog maar sprake van toestellen met een kiesschijf, van druktoetsen was nog lang geen sprake. De "K" was trouwens hetzelfde als de nul.

Voor in de gids wordt aangegeven waar men moet kijken voor inwoners uit dorpen die niet in de gids voorkomen. Zo moesten de inwoners van Heerle onder Wouw kijken. Moerstraten staat helemaal niet vermeld en Wouwse Plantage, dat toen nog als Pindorp werd vermeld, had een apart netnummer K 1657 en stond daarom apart vermeld.

Overigens was het in 1942 nog niet mogelijk om het hele land automatisch te bellen. In de telefoongids staat vermeld welke plaatsen automatisch bereikbaar waren. Wilde men een ander nummer, dan moest K00 gedraaid worden en kreeg men de telefonist die zorgde voor de verbinding. Dat ging

T E L E F O O N N E T W O U W

NETNUMMER K 1658

BIJGEWERKT TOT 28 APRIL 1942

DAG- EN NACHTDIENST

LIJST VAN AANGESLOTENEN

A

- 306 **Aerssen, Wed. G. M. J. v.,** Roosendaalschestr. A 41.

B

- 254 **Baeten, J.,** Hoofd der school, Doeldreef A 143.
226 **Bals, J. A.,** Veeverlosk. en castreur.
302 **Beer, M. J. de,** Café en exped. bedr., Roosendaalsche-
baan E 24.
215 **Bogart v. Eekelen, J. P. v. d.,** Garagehouder en kapsalon,
Markt 3a.
Brandweer.
215 Machinist Brandweer.
288 **Broeren, P.,** Café en brandst.h., A 61.
312 **Buermans-de Regt, Jac.,** Exped., graanmaalterij en
steenkoolh., *Heerle.*
292 **Buyk, J.,** Bakker, Rijksweg D 5.

C

- 332 **Chem. Fabr. en Handelsmij. Nobraco, Fa.,** Rijksw. D 18.
291 **Coöp. Wouwsche Stoomzuivelfabr. en Graanmaalterij,**
Rijksw. D 12.

D

- 219 **Daverveldt, Chr. A. M.,** Distr.-secr. L. C. O. N., Dorp
D 248, *Heerle.*
340 **Daverveldt, Jos.,** Rijksweg D 29.

- 331 Daverveldt, P., Veehandel, Rijksweg D 6.
- 307 Dekkers, G. C. M., Slagerij, A 16.
- 261 Doggen, G., Roosendaalschestr. A 62.
- 248 Doggen, G. A., Landb., Akker C 4.
- 212 Doggen, Jac., Aardapp.-stamselectiebedr., Hoeve de Hoogt, Oosterlaarschestr. B 10.
- 338 Doggen, P. L., Wagenmaker, Dorpsstr. D 123, *Heerle*.

E

- 328 Eekelen, F. v., Veehandel, Stationsstr. D 128, *Heerle*.
- 274 Eekelen, Pierre v., Dames- en heerenkapper, Bergschestr. A 286.
- 309 Eekelen v. Bergen, A. v., Rijksw.h., rep., Roosendaalschestr. A 22.
- 316 Eekelen-Kools, A. J. H. v., Maatkl., manufact., conf. annex kapperszaak, D 213, *Heerle*.
- 301 Elst, Ir. A. C. P., Coöp. Boerenleenbank, Roosendaalschestr. A 33.

G

Gemeente en Gemeentelijke Instellingen

- 216 Arbeidsbemiddeling, Nieuwstr. A 101.
- 217 Distributiedienst, Markt A 155.
- 223 Gemeenteveldwachter Wouw, Roosendaalschestr. A 85.
- 224 Gemeenteveldwachter Heerle, Heerlschestr., D 129a, *Heerle*.

Gemeentehuis

- 207 Markt A 1 (werkd. 9-12, 13½-17, Zat. 9-12).
- 251 Soc.zaken, Bergschestr. A 265.
- 295 Gerritsen, J. L., Café, Markt A 2.
- 310 Ginderen, M. v., Café en schildersbedr., D 246, *Heerle*.
- 327 Gommheren, W. J., Timmerm., A 189.
- 234 Goosen, Adr., Kuiperij en dameshandw., Bergschestr. A 167.

H

- 283 **Havermans, F. & J.** Metsel, en schilders, Hilschestr. A 263.
 325 **Hectors, P. J.**, Landbouwmach., Rijksweg D 16.
 238 **Hermans, A. P.**, Slager, vee-verlosk. en castreur.
 311 **Hermans & Zn., J.**, Slagerij, Nieuwstr. A 125.
 264 **Heijbeek, Gebr. v.**, Exped.-ondern., Hilschestr. A 229.
 235 **Heijden v. Dijk, G. C. F. v. d.**, Sigarenmag., Bergschestr. A 277.
 228 **Heijden-Jacobs, M. G. v. d.**, Winkelier en brandst.h.
 339 **Heyst-Geers, C. J. M. v.**, Dorpsstr. D 267, *Heerle*.
 308 **Hielkema, S.**, Veeverlosk. en castreur.
 233 **Hulshof, F. G. M. A.**, Gemeente ontvanger, Markt A 130.
 250 **Huygen, F. P. M.**, Wethouder, Doelendreef A 152a.

K

- 213 **Koen, H.**, Draineerbuizenfabr., A 242.
 257 **Koen, J.**, Exped., Vroenhoutscheweg 2a, *Roosendaal*.
 231 **Kok, Adr. de**, Aannemer, Dorpsstr. D 261, *Heerle*.
 270 **Kouters, J. P.**, Monteur landbouwmach., Wouwscheweg 149, *Roosendaal*.
 276 **Krinkels, M. A.**, Boomkw., bloemist., Bergschestr. A 218.

L

- 239 **Laurijssen, J.**, Bakker, Markt A 8.
 320 **Lauwen, C.**, Varkenskoopm. en café, Vroenh.weg 1, *Roosendaal*.
 324 **Loon, G. C. v.**, Landbouwer, Zuideinde D 49.
 233 **Luchtbescherming, Hoofd**, Markt A 130.
 204 **Luijkx, J.**, Part., Markt A 90.

M

- 289 **Maas, Jac.**, Koopman, vrachtrijder, handel in stroo, aardapp. enz., Nieuwstr. A 117.
 336 **Machielse-v. Hoof, J.**, Slagerij, Dorpsstr. D 201, *Heerle*.

- 203 Maseland, B., Arts, Bergschestr. A 268, (spr.u. 8½-9½, 13-14).
- 304 Matthijssen, Chr., Caféh., Hazelaar D 277, *Heerle*.
- 237 Merode, E. G. v., Electr., Bergschestr. A 205a.
- 225 Mouwen, Arn., Voorz. Coöp. Zuivelfabr., Rijksw. A 176.
- 297 Mouwen-v. Gorp, A., Landb., Vinkenbroek, *Roosendaal*.
- 236 Mouwen-Potters, Wed. A., Nieuwstr. A 119a.
- 279 Mouwen-Vos, J., Akker C 3.
- 286 Mouwen-Vos, Adr., Landb., Rijksweg A 194a.

N

- 332 Nobracó, Fa., Chem. fabr. en Handelsmij., Rijksweg D 18.

O

- 281 Oers Schellekens, Arn. v., Heerleschestr. D 285.

P

- 341 Pastorle, R.K., J. Moors, Pastoor, Dorpsstr. D 209, *Heerle*.
- 214 Pastorle Wouw, Th. Wolters, Pastoor, Bergschestr. A 160
- 314 Pellis, Joh. C., Krachtvoerders, Stationsstr. D 123, *Heerle*.
- 326 Poppelaars v. Wezel, Broodb., Dorpsstr. D 209, *Heerle*.

Post-, Telegraaf- en Telefoondienst

- 220▲ Kantoor, *Wouw*.
- 221▲ Kantoor, *Heerle*.
- 253 Potters, Alph., Exped., Bergschestr. A 227.
- 273 Potters, A. P., Molenaar, Graan- en meelh., Molenstr. A 195.

R

- 209 Raaijmakers, Nelly, Roosendaalschestr. A 69a.
- 237 Radio-distributiecentrale (Rijks), Bergschestr. A 205a.

▲ Zie blz. 19

- 202 **Rampaart, L.**, Hotel-café-rest., Markt A 7.
 271 **Regt, J. C. de**, Expeditie, Spellestr. E 80.
 330 **Regt, M. C. de**, Landb., Vroenhoutscheweg 12, *Roosendaal*.

S

- 232 **Schrooyen, Ch.**, Veehandelaar, Bergschestr. A 223.
 275 **Schuerman-Dekkers, Louis**, Kruidenier, Bergschestr. A 209.
 280 **Siebelink, A. J. L.**, Notaris, Markt A 5.
 296 **Siebelink, C. L. J.**, Brouwerij, Markt A 4.

T

- 335 **Tiggelen, Marinus v.**, Café en brandst.h., Nieuwstr. A 96.
 259 **Timmermans, A. G.**, Loodg., Bergschestr. A 300.

V

- 303 **Verbraak, A. C.**, Rijwielh. en dameskapsalon, Roosendaalschestr. A 38.
 298 **Visser, Adr. de Smid** en ijzerh.
 284 **Voermans, H.**, Arts.
 290 **Vos, A. G. M.**, Landb., Vinkenbroekstr. 3, *Roosendaal*.
 300 **Vos, J. M.**, Landb., Wouwscheweg 107, *Roosendaal*.

W

- 317 **Wegen, C. J. v. d.**, Café, Hazelaar, D 278, *Heerle*.
 337 **Wennekers, Fa. C. P.**, Brood- en kleingoedb., *Heerle*.
 315 **Wesenbeeck & Zn., F. v.**, Drainierbuizenfabr., Zuid-einde D 94, *Heerle*.
 277 **Wezel, J. P. C. v.**, D.- en H.kapper.
 262 **Wezel, P. C. v.**, Kleedingbedr., Markt A 3.
 323 **Willegen Gzn., J. v.**, Boomkw., Rijksweg D 9a.
 205 **Wouwsche Coöp. Landbouwver.**, Dir. A. v. Oers, Rijksw. D 10.

Z

- 278 **Zusters Wit Gele Kruis**, Bergschestr. 269.

in onze ogen nogal primitief en omslachtig. Nadat de telefonist de oproep had beantwoord moest met zijn eigen telefoonnummer doorgeven en de plaats waaruit men belde. Vervolgens moest het nummer van degene die men aan de lijn wilde hebben doorgegeven worden en de plaats waar die woonde. De telefonist herhaalde deze gegevens en besloot met de opmerking „Ik zal U oproepen" om daarna de verbinding te verbreken. Later werd men dan teruggebeld en werd de gevraagde verbinding tot stand gebracht.

Boodschappendienst

Met de privacy nam men het in die tijd nog niet zo nauw. Zo kende de PTT een boodschappendienst die noteerde de oproepen die binnen kwamen voor een abonnee die niet bereikbaar was. Zodoende kon bijvoorbeeld een bedrijf later eventuele klanten terugbellen als er op een bepaald tijdstip de telefoon niet opgenomen kon worden.

Maar het was ook mogelijk om aan die oproepers een boodschap door te laten geven van hoogstens 30 woorden. Of een andere mogelijkheid was om aan de oproepers door te geven waar iemand bereikbaar was of waar een vervanger bereikt kon worden. Met name voor artsen was zo iets natuurlijk een uitkomst.

De kosten om aan te sluiten bij de boodschappendienst bedroeg vijftien cent per zeven dagen of veertig cent per maand als men een abonnement voor minstens zes maanden nam. Daarnaast moest natuurlijk voor elke mededeling die verstrekt werd geld betaald worden.

Telefoonnummers

Hierna worden in de gids de nummers van de plaatsen opgesomd. Die lijst was bijgewerkt tot 28 april 1942. Nispen telde bijvoorbeeld twintig telefoonnummers en Pindorp kwam tot 22 aansluitingen. Een van de eerste telefoons zal in de Stoom Steen- en Pannenfabriek Erven Emsens gestaan hebben, want die fabriek had het nummer 201. Overigens waren niet alle aansluitingen in het dorp te vinden, want ook Westelaar, Zaafsel, Nispen, Wouw en Roosendaal komen op de lijst voor, maar het gaat dan om aansluitingen in het buitengebied. Natuurlijk staan er namen op van

T E L E F O O N N E T PINDORP

NETNUMMER K 1657

BIJGEWERKT TOT 28 APRIL 1942

DAG- EN NACHTDIENST

LIJST VAN AANGESLOTENEN

B

- 226 **Bartelen, Wed. J.**, Landbouwbedr., Westelaar C 25, *Wouw.*
255 **Belastingen (Rijks)**, Dienstgeleider, B 193a.
272 **Boom, A. v. d.**, Carrosseriefabr., Dorpsstr. B 179, *Wouw.*
... **Brandmelding**, kiezen K 1658 nr. 215.

C

- 230 **Coremans, P. J. S.**, Hoofd d. school, Wouwsche Plantage B 151.

D

- 288 **Dekkers, C.**, Café, Weg naar Wouw B 31.
243 **Dekkers, P.**, Hôtel-Pens., Wouwsche Plantage B 146, *Wouw.*
210 **Dekkers-v. Tilburg, C.**, Café, kruiden.w., Wouwsche Plantage B 160.
227 **Devillers, J. A.**, Landb.prod.h. en café, Wouwsche Hil B 53.
213 **Doggen, J. F.**, Westelaar, C 18, *Wouw.*

G

- 278 **Gink, C. v.**, Café, Bergschebaan 40, *Nispén.*

J

- 261 **Janssen de Limpens, Mr. A.**, Wouwsche Plantage B 129.
203 **Jong, C. de**, Landbouwer, Zaafsel B 45.

L

- 216 Loonen, J., Pastoor, Dorpsstr. B 154.

M

- 204 Mouwen, Wed. C., Landb., Spuitendonkschestr. 50, Roosendaal.

N

- 224 Neelen, H. P. H., Landbouwer, Hoeve Zaafsel B 50, Wouw.

O

- 295 Oers, C. P. v., Landb., Bulkenaarschestr. 12, Roosendaal.

P

- Post-, Telegraaf- en Telefoondienst.
220▲ Kantoof.

R

- 206 Raaymakers, J. A. J., Landbouwer, Westelaar C 23, Wouw.
235 Raaymakers, Wed. J. M., Westelaar C 24, Wouw.

S

- 201 Stoom Steen- en Pannenfabr. Erven Emsens, Wouwsche Plantage B 147.

T

- 217 Tilburg, J. J. A. v., Rijwielh., autoverh.; B 193a.

V

- 214 Vos, G., Landbouwer, Wouwsche Hil B 34, Wouw.

▲ Zie blz. 19.

4

'bekende' mensen, zoals de carrosseriefabriek van A. van den Boom, hotel-pension P. Dekkers, Mr. A. Janssen de Limpens, pastoor J. Loonen, het hoofd van de school P. Coremans en het postkantoor.

Wouw

Onder Wouw staan wat meer telefoonnummers. In totaal worden vijf pagina's met nummers vermeld, maar ook die zijn allemaal driecijferig. Bij Wouw zijn ook nummers van Heerle opgenomen, maar opvallend is dat geen enkel nummer in Moerstraten staat vermeld.

Ook in Wouw staan bekende namen vermeld, zoals de weduwe van dokter Van Aerssen, schoolhoofd J. Baeten en garagehouder Koos van de Bogart op de Markt. Daar had ook Johan Bals, de veeverloskundige en castreur een telefoonaansluiting.

De machinist van de brandweer staat apart vermeld met telefoonnummer 215. Dat was Koos van de Bogart, de al eerder vermelde garagehouder, die er bovendien een kapsalon op nahield.

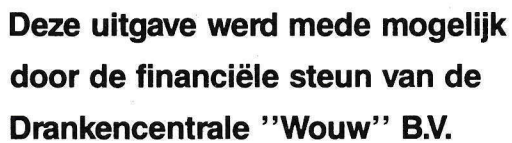
In Heerle vinden we Jac. Buermans met zijn expeditiebedrijf, graanmaald-rij en steenkolenhandel, maar ook de chemische fabriek en handelsmaat-schappij Nobraco die aan de Wouwse Statie gevestigd was.

Wie de lijst doorneemt, komt tot de ontdekking dat vooral winkeliers en bedrijven een aansluiting hadden. Slechts enkele particulieren konden zich een telefoonaansluiting permitteren. Waarschijnlijk zagen veel mensen het nut van een dergelijke aansluiting ook niet in. Zo had bijvoorbeeld Jef Luijckx op de Markt wel telefoon. Achter zijn naam staat de opmerking: particulier.

Bij het lezen in deze telefoongids kan men zich een aardig beeld vormen van de bedrijvigheid in de dorpen. Natuurlijk geen volledig beeld, want met name de kleinere winkeliers hadden nog niet de beschikking over een telefoon, maar de precies 99 aansluitingen van netnummer K1658 waren de voorlopers op het gebied van de telecommunicatie in onze dorpen anno 1998.

Wouw, 30 juli 1998

René Hermans

Kerkhof slikken

Hildernisse en